

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Марко Скарпа

Кирило-Методиевски научен център при БАН

за трудовете на гл. ас. д-р Евелина Джевиецка от Кирило-Методиевския научен център при БАН, кандидат за заемане на академичната длъжност „доцент“ в конкурса по професионално направление 2.1 Филология - научна специалност „Теория и история на литературата“ за нуждите на секцията „Кирило-Методиевски извори и традиции“ в Кирило-Методиевския научен център при БАН (ДВ бр. 100 от 20.12.2019 г.)

Д-р Евелина Джевиецка е единственият кандидат по обявения на 20.12.2019 година конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“. Тя е родена на 29.04.1983 година във Варшава (Полша). През 2005 година придобива образователна степен „бакалавър“, а през 2007 година - „магистър“ по Славянска филология (българистика) от Факултета по полонистика на Варшавския университет. През 2010 година получава образователна степен „магистър“ по Богословски науки, обща теология и библистика от Богословския факултет на Университета „Кардинал Стефан Вишински“ във Варшава (Полша), а през 2013 година придобива образователна и научна степен „доктор“ по Хуманитарни науки, културология и преподавателска практика от Факултета по полонистика на Варшавския университет (Полша).

Професионалното развитие на д-р Евелина Джевиецка започва през 2012 година, когато работи като стажант, а след това заема академичните длъжности „асистент“ (2012 г.) и „главен асистент“ (2014 г.) в Института по славистика при Полската академия на науките във Варшава, а от 2014 година досега е „главен асистент“ в Кирило-Методиевския научен център при БАН в София.

Познавам д-р Джевиецка още от един семинар през 2013 година във Венеция, където тя взе участие, и оттогава следя с интерес нейното научно творчество. Солидното образование на д-р Джевиецка в областта на славянската филология, предимно българистика, и на богословието, отличното познаване на няколко съвременни славянски езици (полски, който ѝ е майчин, български и руски), както и на английски, особено необходими за изследването на Кирило-Методиевските традиции в съвременността със съвременните инструменти на литературната критика, ѝ дават много добри възможности за запознаване с научната литература, но въобще и за задълбочена работа по научните ѝ изследвания.

Тези възможности д-р Джевиецка е реализирала многократно досега в своите научни публикации и участия в различни научни проекти (тя е ръководител на два проекта), в международни научни форуми, както и при заниманието ѝ с редакторска дейност, тъй като от 2019 година заема длъжността „главен редактор“ във високо квалифицираното и индексирано научно списание „*Slavia Meridionalis*“, издавано от Института по славистика при Полската академия на науките във Варшава.

Многобройна е научната продукция на кандидата, издадена на полски, български и английски език. След защитата на докторската дисертация д-р Джевиецка е публикувала две монографии (едната в Полша през 2016 г., а другата в България през 2020 г.), един сборник под нейна редакция (публикуван в Полша), 10 студии и 7 статии в различни списания в Полша, България и Румъния, 5 студии (една в съавторство с Д. Найденова) и 11 статии в научни сборници в Полша, България, Словакия и Сърбия. Освен това има и 5 отзиви и рецензии, публикувани в Полша и България, както и 11 статии в 5 тома на „*Leksykon idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach XVIII-XXI w.*“, издание на Института по славистика при Полската академия на науките във Варшава.

Изследванията на д-р Джевиецка по съвременна литература (полска, българска и македонска) започват с библейски и апокрифни тематика, и

постепенно се насочват към Кирило-Методиевските изследвания. Методологията ѝ, вече солидна, е с времето усъвършенствана. За Кирило-Методиевистиката, нейната позиция на чуждестранен учен, който отдавна живее в България и много я обича, ѝ придава една специфична гледна точка, която смятам, че е особено полезна за българската наука.

Кулминацията и синтеза на целия научен път на д-р Евелина Джевиецка може да се види в последната ѝ монография, посветена на „Кирило-Методиевия разказ през социализма в България“. Тематиката е изключително интересна и много малко проучена, така че изследването, което е напълно оригинално, наистина заслужава особен интерес.

Д-р Джевиецка разработва методологията, представена вече в Увода, в диалог с българската и западната наука. Авторката разглежда тематиката за Кирил и Методий като „разказ“, като я анализира с призмата на реториката: този подход показва богатството на „разказа“ в различни контексти, без да обсъжда отрицателно едно или друго ниво на четене (например като „манипулация“). Д-р Джевиецка анализира поотделно разказите за Константин-Кирил, Методий и учениците им. Може да се види, че Кирило-Методиевският разказ, в различните му форми, става разказ на съвременността. Авторката въвежда заключения в трите интерпретационни плана, приложени към въпроса за социалистическото възпоменаване на делото на Солунските братя и техните ученици, т.е. проследяване на историографията, историческата семантика и научния дискурс за модерността.

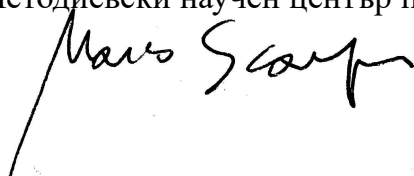
Смятам, че резултатите, представени в книгата на д-р Джевиецка, са много интересни, а още повече и методологията ѝ е надеждна за бъдещите изследвания, които се надявам, че д-р Джевиецка ще продължи, за да е налице едно по-обширно представяне на богатството на Кирило-Методиевските тематики в историята не само на България, но и на цяла Европа.

Всичко изложено дотук ми дава основание да препоръчам на

уважаемото научно жури да избере д-р Евелина Джевиецка на академичната длъжност „доцент“ в конкурса по професионално направление 2.1 Филология, научна специалност „Теория и история на литературата“ за нуждите на секция „Кирило-Методиевски извори и традиции“ в Кирило-Методиевския научен център при БАН.

доц. д-р Марко Скарпа

Кирило-Методиевски научен център при БАН

Handwritten signature of Marco Scarpa in black ink.